

НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ

ДЕПАРТАМЕНТ ДИЗАЙН

СТАНОВИЩЕ

на докторския труд на Румяна Секулова Крумова

Тема: „Рисуването като средство за визуализация и развитие на архитектурната идея”

Кратки биографични данни за кандидата

1973 г. средно образование – Художествена гимназия, София

1979 г. магистър по стенопис – НХА

1989 г. майсторски клас по текстил – Академия за приложни изкуства, Виена

1998 – 2006г. – базов учител по рисуване

2010 – асистент по рисуване и формообразуване в архитектурата – Европейски политехнически институт, Перник

2007 – 2008 г. – ЮЗУ „Неофит Рилски”, Благоевград – асистент по дизайн на интериора

В хода на историческото развитие на човешката цивилизация, изобразителното изкуство заема едно от най-съществените и значими места като форма на израз на стремежа на човека да усъвършенства обкръжаващия го свят. Стремежът да пресъздаде с визуални средства своите идеи и виждания са достигнали до нас от най-дълбока древност, чрез пещерните рисунки, изкуствата на великите цивилизации от Египет, Месопотамия, Елада и Рим. От началото на новото летоброене, човечеството е създадо забележителни архитектурни образци, определяни като апотеоз на неговите възможности. Изграждането на шедеври на архитектурата от човешкият гений е плод на творческия процес, съществено място в който заема и първия етап на архитектурното проектиране – рисунката. На тази тема е посветен и дисертационния труд на Румяна Крумова. Тя си поставя като основна цел да представи в достъпна форма проучените общи прояви на рисунката в изобразителното изкуство и архитектурно проектиране, като етапи в развитието на творческия продукт със своя специфика и прояви. Темата ѝ е фокусирана върху анализиране на синтетичния характер в архитектурното

проектиране. Тя концентрира своето изследване върху особеностите на архитектурната графика, изградена чрез скициране или рисуване от натура, до развитие като архитектурна идея и етап от проекта. За архитектурното проектиране са публикувани значителен брой трудове от наши и чужди автори, но липсва труд, който да е посветен и да разглежда рисунката в архитектурата. В ерата на компютърните технологии и триизмерните софтуерни програми, представящи нови методи на проектиране, е похвална идеята да се изследва традиционната рисунка в архитектурата и нейната творческа специфика като средство за комуникиране. Трудът съдържа 282 страници – 142 страници текст, 130 броя репродукции, поместени в 140 страници. Публикувана е и библиография със списък на 182 източника, анкети и приноси на труда. Трудът съдържа 6 глави.

Първа глава съдържа 11 раздела, включващи:

- Рисунката като основно изразно средство, развиващо умения и идеи;
- Функция на рисунката;
- Принципи на рисунката;
- Елементи на рисунката;
- Учебно-архитектурната рисунка;
- Рисунката като способ за израз на идеи;
- Ползата от рисуването в архитектурата;
- Съвременни архитектурни рисунки;
- Типове рисуване;
- Принципи на рисуване;
- Тенденции на архитектурното рисуване.

В края на тази глава са формирани и изводите. Аналитично и синтезирано е проследен творческия процес и ролята на рисунката в архитектурата.

Втора глава е озаглавена „Гледане и виждане чрез рисуване”. Разгледано е зрителното възприятие и превръщането му във визуален образ и комуникация. Направена е съпоставка между рисуване и фотография. Засегнати са следните раздели:

- Зрение и изобразително изкуство, визуален образ;
- Рисуването – средство за комуникиране;
- Рисунката като визуализация и комуникация при архитекта;
- Рисуване от натура;
- Рисуване и фотография в архитектурната визуализация.

Формирани са осем извода, синтезиращи същността на рисуването като процес.

Трета глава е озаглавена „Значението на практиката” и съдържа два раздела:

- От скицата до рисунката;
- От скицата към планирането и документалното изследване.

Разгледан е процесът на рисуването като метод на натрупване на опит и собствен стил. Скиците се разглеждат като част от първия етап на проектирането. Направени са четири извода от изследванията в тази глава.

Четвъртата глава е озаглавена „Архитектурната графика – богатство и сложност”. Тук в четири раздела са показани елементите на архитектурната графика и анализирани на основните изразни средства в нея.

- Линията – основа на архитектурната графика
- Линия и светлосянка
- Мащаб и пропорциониране
- Изображение в перспектива.

Изводите представят архитектурната графика като цялостен изразен език.

Глава пета е озаглавена „Проектиране чрез рисуване”. В четири раздела е изразена връзката между възприятията и претворяването им от архитекта в образи.

- Рисунката – ескиз, като израз на архитектурна идея
- Ролята на рисуването в архитектурното проектиране
- Рисунката и САД изображенията в процеса на проектиране
- Ролята на рисуването в развитието на архитектурната идея.

Шестте извода от тази глава посочват значението на рисуването и неговата първостепенна роля в архитектурното проектиране.

Шеста глава е озаглавена „Изобразяването в творчеството на архитекта”. Според мен тази глава е най-значимата, тъй като ни представя подробни примери от творчеството на класиците и съвременни архитекти, и визуализацията на техните идеи, както и похвати и методи в тях. Формирани са седем извода с особено значение за целия труд и авторска преценка на рисуването като творчески процес в архитектурата.

Основни приноси на дисертационния труд

След цялостното разглеждане на доктората на Румяна Крумова се обособяват следните приноси на труда:

1. Изградена е теоретико-практическа авторска разработка за закономерностите в рисуването на художника и архитекта, насочени към практическо обучение на студентите и проектантите.
2. За пръв път в България е публикувано издание за ролята на рисуването в архитектурното проектиране
3. Систематизирани са основните елементи на архитектурната графика
4. Класифицирани са архитектурните рисунки по предназначение
5. Анализирани са етапите на рисуване
6. Доказано е значението на рисунката като средство за израз на творческите идеи
7. Рисунката като гъвкаво естетическо средство за формиране на естетически усет

В заключение: Докторският труд на Румяна Секулова Крумова е синтез и анализ на творческия процес, реализиран чрез рисуването в етапа на проектиране на архитектурното творчество. Потвърждава се значението на рисуването в обучението по архитектура и изкуства, и не на последно място рисуването като средство за създаване на идейно-виртуален проект чрез способностите на твореца – архитект или художник.

Настоящият труд има всички качества за дисертабилност. Няма данни авторът да е в съавторство с други автори. Авторефератът отразява основната част от дисертацията. Препоръчвам труда да бъде издаден като помагало за студенти по архитектура във висшите училища.

Румяна Крумова е автор на редица публикации и доклади от научни конференции. По нейни проекти са реализирани творби в областта на текстилната пластика, стенопистта и живопистта. Тя е дъщеря на именития наш скулптор проф. Секул Крумов, на чийто каталог е съставител.

На базата на гореспоменатото предлагам на многуважаемото жури да приеме докторският труд на Румяна Секулова Крумова и присъди ОНС „доктор” по изкуствознание и изобразителни изкуства.

С уважение:

Доц. Станко Войков

03.06.2013 г.
София